

Sygn. akt **V Ca 1639/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia del. Magdalena Hemerling
Protokolant:	st. sekr. sąd. Urszula Widulińska

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. K. (1) i M. A.

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 30 stycznia 2019 r., sygn. akt II C 202/18

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie pierwszym powództwo oddala, zaś w punkcie drugim zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwoty po 908,50 zł (dziewięćset osiem złotych 50/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwoty po 480 zł (czteryście osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt V Ca 1639/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 marca 2020 r.

Pozwem z dnia 04 stycznia 2018 roku powodowie P. K. (1) oraz M. A. wnieśli o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na swoją rzecz kwoty 1.200 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 07 lutego 2017 roku do dnia zapłaty, a także o przyznanie zwrotu kosztów procesu według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu żądania pozwu powodowie wyjaśnili, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnienia lotu w dniu 04 stycznia 2017 roku na trasie W. - Z., który nastąpił z około pięciogodzinnym opóźnieniem. Wskazano, że mimo skierowanego do pozwanej wezwania do zapłaty, nie zostało wypłacone powodom należne odszkodowanie.

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 maja 2018 roku strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że powodowie nie wykazali legitymacji czynnej w dochodzeniu od pozwanej przedmiotowego odszkodowania, z uwagi na nieudowodnienie faktu odbycia skarżonego lotu. Ponadto wskazano, że opóźnienie przedmiotowego rejsu nie przekroczyło 3 godzin w stosunku do pierwotnie przewidzianej godziny przylotu.

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wyrokiem z dnia 30 stycznia 2019 r. w punkcie 1 zasądził od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz każdego z powodów P. K. (1), M. A. kwotę po 600 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 07 lutego 2017 roku do dnia zapłaty, zaś w punkcie 2 zasądził od pozwanej na rzecz każdego z powodów kwotę po 947 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Rejonowego :

P. K. (1) oraz M. A. zawarli z organizatorem Biurem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. umowę uczestnictwa w imprezie turystycznej, która obejmowała także usługę przewozu lotniczego liniami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. z W. na Z. na dzień 04 stycznia 2017 roku, nr lotu (...). Wymieniony wyżej lot był opóźniony o ponad 3 godziny.

P. K. (1) oraz M. A. stawili się do odprawy i odbyli lot. Lot został wykonany dwoma samolotami typu (...), zamiast jednym samolotem typu (...). Ostatecznie powodowie polecieli lotem o oznaczeniu (...).

Odległość pomiędzy W. a Z. wynosi ponad 3.500 km.

Pismami z dnia 23 stycznia 2017 roku oraz z dnia 11 sierpnia 2017 roku pełnomocnik powodów wezwał (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. do zapłaty kwoty po 600 euro na rzecz powodów w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Pismem z dnia 11 stycznia 2017 roku pozwana wyjaśniła, że konieczność zmiany warunków skarżonego lotu była spowodowana koniecznością usunięcia usterki samolotu (...), która miała miejsce na locie poprzedzającym skarżony lot. Cała operacja usunięcia usterki, a następnie przeglądu technicznego była bardzo czasochłonna.

Dokumenty dołączone do pozwu Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne uznając, że składają się one na spójny obraz stanu faktycznego i nie pozostają ze sobą w sprzeczności. Sąd oparł się również na zeznaniach powoda.

W przekonaniu Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności zważył, że zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zawarte są w rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91 (dalej: „rozporządzenie nr 261/04”).

Sąd I instancji mając na uwadze treść art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 261/04, podkreślił, iż w przypadku odwołania lotu, pasażerowie których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, chyba że: i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu, ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu, lub iii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Sąd I instancji wskazał, iż poza sporem w niniejszej sprawie pozostawało, że pozwana była przewoźnikiem lotniczym obsługującym przedmiotowy lot (...) w dniu 04 stycznia 2017 r. na trasie z W. na Z..

Zdaniem Sądu Rejonowego pozwana nie wykazała, żeby doszło do zdarzenia wyłączającego przewidzianą w Rozporządzeniu odpowiedzialność przewoźnika z tytułu opóźnienia lotu.

Jak wskazał Sąd Rejonowy kwestią sporną było udowodnienie przez stronę powodową, że faktycznie powodowie stawili się do odprawy pasażerskiej i byli uczestnikami spornego lotu, a ponadto fakt opóźnienia spornego lotu. Okoliczność tę jednak wykazał dowód z przesłuchania stron ograniczony do przesłuchania powoda P. K. (1).

Według Sądu I instancji pozwana postawiła tylko ogólny zarzut, że powodowie nie spełnili wymagań określonych przepisami w/w Rozporządzenia do uzyskania odszkodowania. Pozwana wskazała jedynie, że kwestionuje fakt opóźnienia lotu o ponad trzy godziny oraz fakt stawienia się do odprawy przez powodów i odbycie podróży. W ocenie Sądu Rejonowego nie wystarczyło jednak ogólne stwierdzenie zaprzeczeniu wszystkiemu, co powód wskazał w pozwie.

Sąd I instancji wskazał, iż sprawie rozpoznawanej w postępowaniu uproszczonym już przy pierwszej czynności w pozwie strona powodowa powinna przywołać dowody na poparcie swoich twierdzeń. Pozwana kwestionowała, że strona powodowa nie wykazała faktu odbycia lotu i opóźnienia wynoszącego ponad trzy godziny. Jednakże Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom powoda P. K. (1), które jednoznacznie podkreślają, że powodowie byli uczestnikami niniejszego lotu, jak też, że opóźnienie rejsu przekroczyło trzy godziny. Zdaniem Sądu I instancji pozwana w tym zakresie nie zaproponowała żadnego kontrdowodu. W związku z tym w ocenie Sądu Rejonowego powództwo zostało udowodnione również w zakresie stawienia się powodów do odprawy i odbycia przez nich lotu, a także opóźnienia lotu wynoszącego ponad trzy godziny.

Sąd Rejonowy rozstrzygając o odsetkach oparł się na treści art. 481 § 1 k.c.

Powód w ocenie Sądu Rejonowego wykazał, że wezwał pozwaną do zapłaty spornego odszkodowania w terminie 14 dni pismem z dnia 23 stycznia 2017 roku. Pozwana zaś świadczenia nie spełniła. Ponadto pozwana nie podniosła zarzutu odnoszącego się do terminu naliczania odsetek, a także nie zakwestionowała faktu wezwania jej do zapłaty w dniu 23 stycznia 2017 za pośrednictwem poczty elektronicznej e-mail.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku w oparciu o art. 98 k.p.c. w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną pozwanemu kwotę 947 zł złożyła się kwota 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (ustalonego na podstawie § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów, Dz. U. z 2015 r., poz. 1800, ze zm.), kwota 17 zł z tytułu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota opłaty sądowej od pozwu w kwocie 30 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie ich oceny dowolnej, w szczególności w odniesieniu do:

- a) osi czasu samolotów Pozwanej wykonujących rejsy w dniu 4 stycznia 2017 r.,
- b) osi czasu lotów o numerach (...) i (...) wykonanych w dniu 4 stycznia 2017 r.,
- c) raportu z systemu informatycznego Pozwanej „Flight no.: (...)”
- d) raportu z systemu informatycznego Pozwanej „Flight no.: (...)”

poprzez całkowite pominięcie treści wszystkich wymienionych wyżej dokumentów, pomimo wydania na rozprawie w dniu 28 września 2018 r. postanowienia o dopuszczeniu i przeprowadzeniu z nich dowodu w niniejszej sprawie,

co doprowadziło do nieuprawnionego stwierdzenia, że Pozwana nie zaproponowała żadnego kontrdowodu dla podnoszonej przez Powodów okoliczności opóźnienia skarżonego lotu przekraczającego 3 godziny, a tym samym, że nie wykazała okoliczności zwalniających ją z odpowiedzialności odszkodowawczej za to opóźnienie, podczas gdy z przedłożonych przez Pozwaną dokumentów wprost wynika, że czas opóźnienia skarżonego przez Powodów lotu nie przekroczył 2 godzin 20 minut w stosunku do pierwotnie planowanej godziny przylotu;

e) dowodu z przesłuchania Powoda, poprzez przyznanie temu dowodowi przymiotu całkowitej wiarygodności, pomimo że treść zeznań Powoda w zakresie odpowiedzi na pytanie o czas opóźnienia skarżonego lotu stoi w sprzeczności z innymi dowodami zgromadzonymi w niniejszej sprawie, tj. w szczególności z dokumentami załączonymi do odpowiedzi na pozew, zgodnie z którymi czas opóźnienia skarżonego lotu nie przekroczył 2 godzin 20 minut, a także z podnoszoną przez Powodów w pozwie okolicznością, zgodnie z którą czas opóźnienia skarżonego lotu miał wynieść rzekomo około 5 godzin, a nadto że Powód sam przyznał, iż nie pamięta dokładnego czasu opóźnienia skarżonego lotu, co doprowadziło do nieuprawnionego stwierdzenia, że czas opóźnienia skarżonego lotu przekroczył 3 godziny w stosunku do pierwotnie planowanej godziny przylotu, podczas gdy okoliczność ta nie wynika ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego;

2) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 328 § 2 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia w zakresie wyjaśnienia przyczyn pominięcia dowodów zgłoszonych przez Pozwaną, tj. osi czasu samolotów Pozwanej wykonujących rejsy w dniu 4 stycznia 2017 r., osi czasu lotów o numerach (...) i (...) wykonanych w dniu 4 stycznia 2017 r., raportu z systemu informatycznego Pozwanej „Flight no.: (...)raportu z systemu informatycznego Pozwanej „Flight no.: (...)w sposób uniemożliwiający poddanie zaskarżonego wyroku kontroli instancyjnej i zastąpienie uzasadnienia w tej mierze stwierdzeniem, że „Pozwana nie wykazała, żeby doszło do zdarzenia wyłączającego przewidzianą w Rozporządzeniu odpowiedzialność przewoźnika z tytułu opóźnienia lotu”, a także że „Zdaniem Sądu pozwana w tym zakresie nie zaproponowała żadnego kontrdowodu”.

Wobec powyższych zarzutów pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie obu powództw w całości i obciążenie każdego z Powodów kosztami postępowania przed Sądem I instancji; ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Skarżący wniósł również o zasądzenie odrębnie od każdego z Powodów na rzecz Pozwanej kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez adwokata wedle norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji jako bezzasadnej oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz każdego z powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako zasadna podlega uwzględnieniu w całości.

W niniejszej sprawie powodowie dochodzili odszkodowania z tytułu opóźnienia lotu, który odbył się w dniu 04 stycznia 2017 r. na trasie W. – Z.. Odszkodowanie, którego domagali się powodowie wywodzi się z treści art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 i jest świadczeniem, którego celem jest zniwelowanie szkody jaka powstała w związku z nieprawidłowym wykonaniem umowy przewozu lotniczego, zawartej między pasażerem, a przewoźnikiem, poniesionej przez pasażera w związku z odwołaniem lotu. Odszkodowanie winno zatem zrekompensować utracony czas, poniesiony w związku z opóźnieniem lotu lub jego odwołaniem.

Zgodzić należy się z zarzutem apelującej, iż Sąd Rejonowy naruszył treść art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz dokonanie ich oceny w sposób dowolny. Jak bowiem wynika z analizy akt sprawy pozwany dołączył do odpowiedzi na pozew dokumenty w postaci raportu z systemu informatycznego pozwanej „Flight no.: (...) (C) i „Flight no.: (...) (C) (k. 49-51.). Zasadnie zauważyła apelująca, iż postanowieniem z dnia 28 września 2018 r. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z tych dokumentów na okoliczności w nich zawarte. Mimo to Sąd I instancji

wydając wyrok nie wziął pod uwagę zaoferowanych przez pozwanego dowodów i nie odniósł się do nich w uzasadnieniu wyroku. Sąd I instancji nie przeprowadził zatem w należyty sposób postępowania dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do pominięcia dowodów, które miały istotne znaczenie w sprawie. Analiza złożonych dokumentów prowadzi bowiem do wniosku, iż rzeczywisty czas lądowania lotu o numerze (...) miał miejsce się o godzinie 19:25 UTC, natomiast planowana godzina przylotu samolotu ustalona została na godzinę 17:10 UTC, w związku z czym opóźnienie lotu wynosiło 2 godziny 25 minut. Co ważne wiarygodność powyższych dowodów nie została przez stronę powodową na żadnym etapie zakwestionowana.

Zwrócić kolejno należy uwagę, że Sąd Rejonowy ustalając rozmiar opóźnienia przedmiotowego lotu oparł się przede wszystkim na zeznaniach powoda, który stwierdził, iż opóźnienie to wynosiło ponad 3 godziny, przy czym powód nie był w stanie wskazać dokładnie czasu opóźnienia, albowiem nie pamiętał tej okoliczności. Zeznania powoda nie mogły zatem stanowić adekwatnego źródła dowodowego, albowiem pomijając fakt, że powód był osobiście zainteresowany wynikiem sporu, a zatem miał interes w tym, aby przedstawić okoliczności sprawy w sposób dla siebie korzystny, to nie pamiętał on dokładnie czasu opóźnienia. Zdaniem Sądu Okręgowego również pismo z biura (...) Sp. z o.o. z dnia 27 lipca 2017 r. (k.56) nie może być uznane za miarodajny dowód na okoliczność długości opóźnienia lotu. Pismo to stanowi bowiem dokument prywatny stwierdzający tylko tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Nie dowodzi zaś faktów w nim stwierdzonych, tym bardziej w sytuacji, gdy informacja w nim ujawniona pozostaje w sprzeczności z dokumentacją wewnętrzną pozwanego przewoźnika. Zwrócić przy tym należy uwagę, że w przedmiotowym piśmie brak jest wyjaśnienia, skąd biuro podróży posiadało informację odnośnie czasu opóźnienia lotu powodów. W ocenie Sądu Okręgowego w tej sytuacji należało oprzeć się na informacji pochodzącej od samego przewoźnika, tym bardziej że strona powodowa nie zakwestionowała skutecznie danych dotyczących czasu faktycznego rozpoczęcia i zakończenia rejsu w porównaniu z czasem planowanym. Zwrócić należy uwagę, że przewoźnik ma obowiązek ewidencjonowania informacji dotyczących wykonanych operacji lotniczych i należało założyć, że dane pochodzące z wewnętrznego systemu pozwanego odzwierciedlają rzeczywisty stan rzeczy. Strona powodowa nie zaproponowała żadnego dowodu, który w rzetelny sposób posłużyłby do weryfikacji tych informacji. Istniała chociażby możliwość zwrócenia się do Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej o udzielenie stosownych informacji. Wniosek taki nie został jednak złożony.

Konkludując należy zauważyć, że w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy procedował w sposób, który doprowadził do faktycznego pominięcia stanowiska pozwanego. W tym wypadku kwestią sporną był rzeczywisty czas opóźnienia powyższego lotu, której Sąd Rejonowy ostatecznie nie wyjaśnił mylnie stwierdzając, że pozwany nie zakwestionował skutecznie okoliczności faktycznych wskazanych w pozwie. Tymczasem pozwany od samego początku kwestionował fakt ponad 3-godzinnego opóźnienia lotu, przedstawiając dowody na potwierdzenie swojego stanowiska i wnosząc o oddalenie powództwa.

Wobec uznania, że opóźnienie lotu powodów nie przekroczyło 3 godzin, roszczenie dochodzone niniejszym pozwem nie mogło zostać uwzględnione.

Zaskarżony wyrok podlegał zatem zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., a powództwo oddaleniu.

Konsekwencją zmiany rozstrzygnięcia co do meritum była zmiana orzeczenia Sądu I instancji w zakresie kosztów procesu. Powodowie, jako przegrywający proces zostali obciążeni kosztami procesu strony przeciwnej na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 105 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie uznał przy tym za zasadny złożony z ostrożności procesowej wniosek powodów o odstąpienie od obciążania ich kosztami procesu strony przeciwnej w oparciu o art. 102 k.p.c. uznając, że w niniejszej sprawie nie zaszedł szczególnie wypadek usprawiedliwiający odstąpienie od zasady odpowiedzialności za wynik sporu. Podnoszona przez powodów okoliczność, iż fakt ponad 3-godzinnego opóźnienia lotu wynikał z informacji uzyskanej od biura (...) nie uzasadniała sama w sobie takiego wniosku. Zwrócić bowiem należy uwagę, że pozwany już w odpowiedzi na pozew zakwestionował tę okoliczność, a zatem powodowie popierając mimo to powództwo winni byli liczyć się z ryzykiem przegrania procesu.

Na zasądzone koszty postępowania w I instancji złożono się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

O kosztach instancji odwoławczej rozstrzygnięto w pkt 2 wyroku w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 105 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na koszty pozwanego złożono się opłata od apelacji oraz wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.